

Zastosowanie modelu Philipa w badaniach inflacji, bezrobocia oraz zależności pomiędzy nimi

Dudek Justyna, Dyrz Jakub, Korniewska Aleksandra

May 2025

Spis treści

1	Krzywa Philipa	2
1.1	Czym jest krzywa Philipa?	2
1.2	Współczesna krzywa Philipa	2
1.3	Jak wygląda krzywa Philipa?	3
2	Co chcemy zbadać?	3
3	Równanie różniczkowe	3
4	Nasze dane	4
5	Inflacja w Polsce w latach 2004-2024	5
6	Bezrobocie w Polsce w latach 2004-2024	5
7	Inflacja i bezrobocie w Polsce w latach 2004-2024	6
8	Krzywa Phillipsa – model i niepewność	7
9	Projekcja inflacji na lata 2024-2027	8
10	Scenariusze krzywej Philipa	9
11	Wnioski z analizy	10
12	Podział pracy	10
13	Źródła	11

1 Krzywa Philipsa

1.1 Czym jest krzywa Philipsa?

Nazwa krzywej Phillipsa pochodzi od nazwiska ekonomisty Albana W. Phillipsa, który w przełomowym artykule "The Relation Between Unemployment and the Rate of Change of Money Wage Rates in the United Kingdom, 1861–1957" wykazał istotną statystyczną zależność między stopą bezrobocia a dynamiką płac nominalnych w Wielkiej Brytanii. Na podstawie analizy danych z ponad stuletniego okresu Phillips zaobserwował odwrotną korelację między tymi zmiennymi: wyższej stopie bezrobocia towarzyszyły wolniejsze wzrosty płac, podczas gdy w warunkach niskiego bezrobocia płace rosły szybciej.

1.2 Współczesna krzywa Philipsa

We współczesnych modelach makroekonomicznych krzywa Phillipsa uwzględnia nie tylko bezrobocie, ale też oczekiwania inflacyjne, lukę popytową i ceny importu. Jest ona wyprowadzana z założeń modelowych, a jej parametry mogą się zmieniać w czasie.

$$\pi_t = \rho\pi_{t-1} + \beta y_{t-1} + \gamma\pi_t^e + \lambda\pi_{t-1}^{imp} + \varepsilon_t$$

- π_t – inflacja w okresie t
- π_{t-1} – inflacja w poprzednim okresie ($t - 1$)
- y_{t-1} – miara presji popytowej (np. luka popytowa)
- π_t^e – oczekiwania inflacyjne
- π_{t-1}^{imp} – inflacja dóbr importowanych
- ε_t – szok inflacyjny

1.3 Jak wygląda krzywa Philipsa?

Krzywa Philipsa ilustruje odwrotną zależność między stopą inflacji a stopą bezrobocia w krótkim okresie. Na wykresie przedstawia się ją jako malejącą krzywą, gdzie na osi X znajduje się stopa bezrobocia, a na osi Y stopa inflacji. W długim okresie krzywa Philipsa może stać się pionowa, co oznacza brak tej zależności (tzw. naturalna stopa bezrobocia).

2 Co chcemy zbadać?

- Sprawdzamy, czy w danych dla Polski w latach 2004–2024 występuje zależność opisana przez model Phillipsa.
- Interesuje nas, czy istnieje odwrotna zależność między stopą inflacji a stopą bezrobocia – czyli czy w Polsce „działa” klasyczna krzywa Phillipsa.
- Przeprowadzamy analizę ilościową i wizualizację danych.

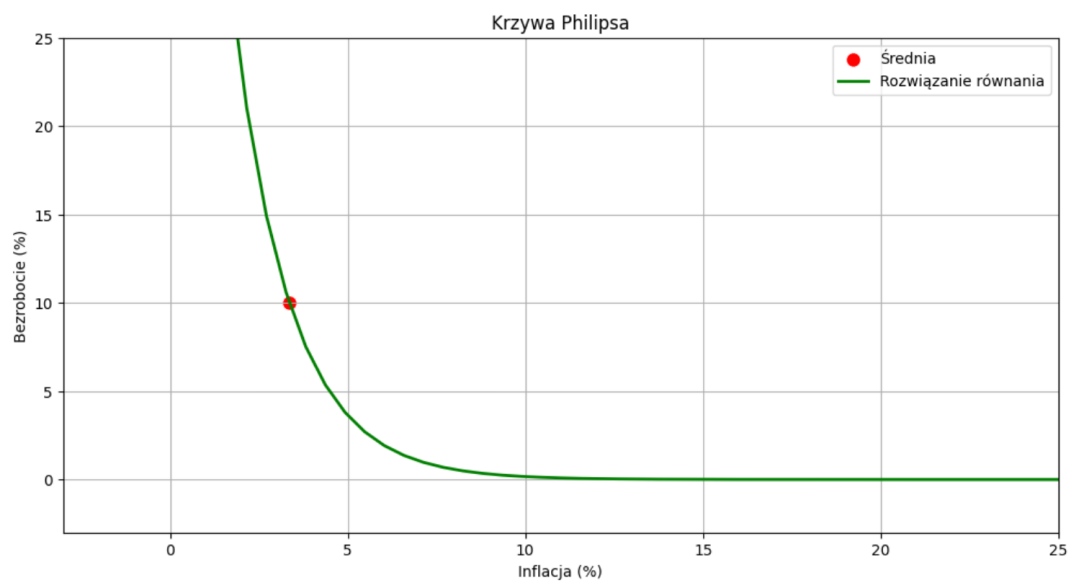
3 Równanie różniczkowe

$$y'(t) = -ay(t)$$

$$y(t) = Ce^{-at}$$

Zakładamy następujące warunki początkowe

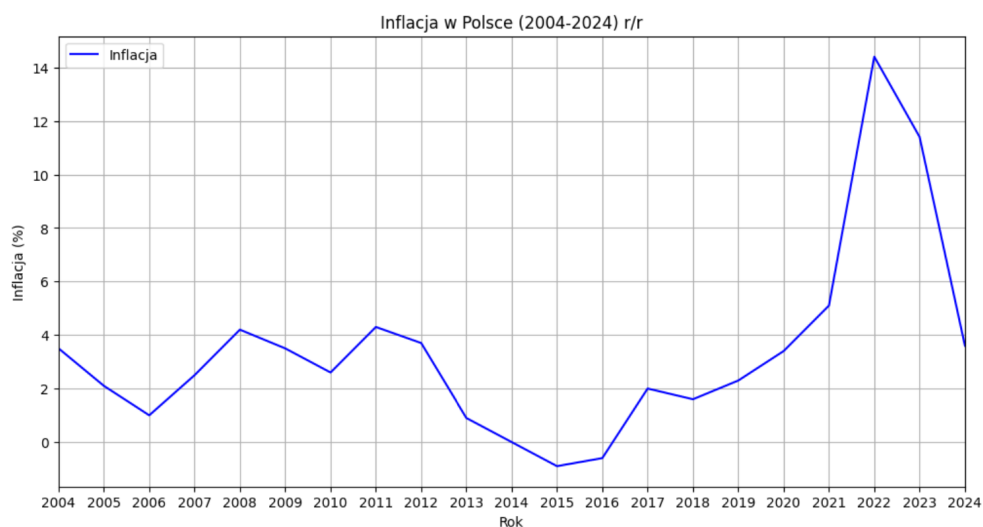
- krzywa musi przechodzić przez punkt (x_0, y_0) (zaznaczono na czerwono punkt)
- $y(0) = 80$

4 Nasze dane

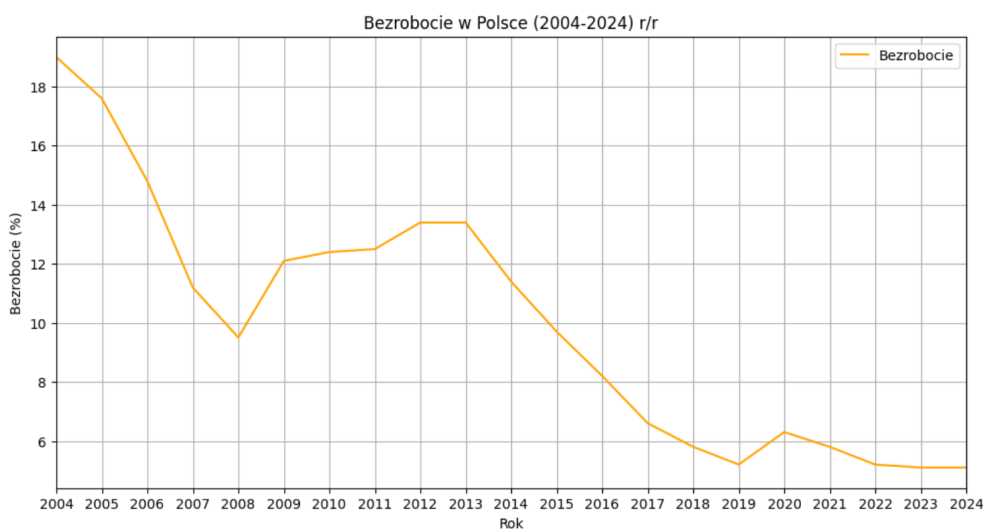
- **Okres badania:** lata 2004–2024
- **Źródła danych:**
  - GUS – inflacja (CPI) i stopa bezrobocia
  - NBP – dodatkowe dane makroekonomiczne
  - World Bank i Eurostat – dane porównawcze
- **Zmienna 1:** inflacja (CPI – wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych)
- **Zmienna 2:** stopa bezrobocia (wg GUS lub BAEL)
- Dane zostały przekształcone i ujednolicone do postaci rocznej

5 Inflacja w Polsce w latach 2004-2024

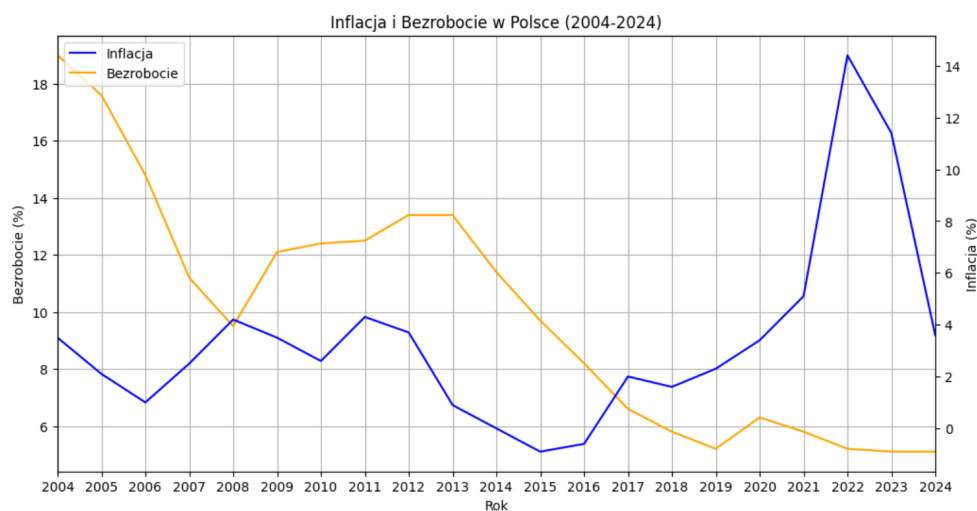
- Wysokie skoki inflacji w latach 2021–2023 (efekty COVID-19, wojny, polityki monetarnej).
- Stabilizacja w latach 2010–2019.
- Ogólna zmienność w drugiej połowie badanego okresu.

6 Bezrobocie w Polsce w latach 2004-2024

- Wyraźny spadek bezrobocia od 2013 do 2020 r.
- Pandemia i kryzysy nie odwróciły trendu spadkowego.
- Polska osiągnęła bardzo niskie poziomy bezrobocia w ostatnich latach.

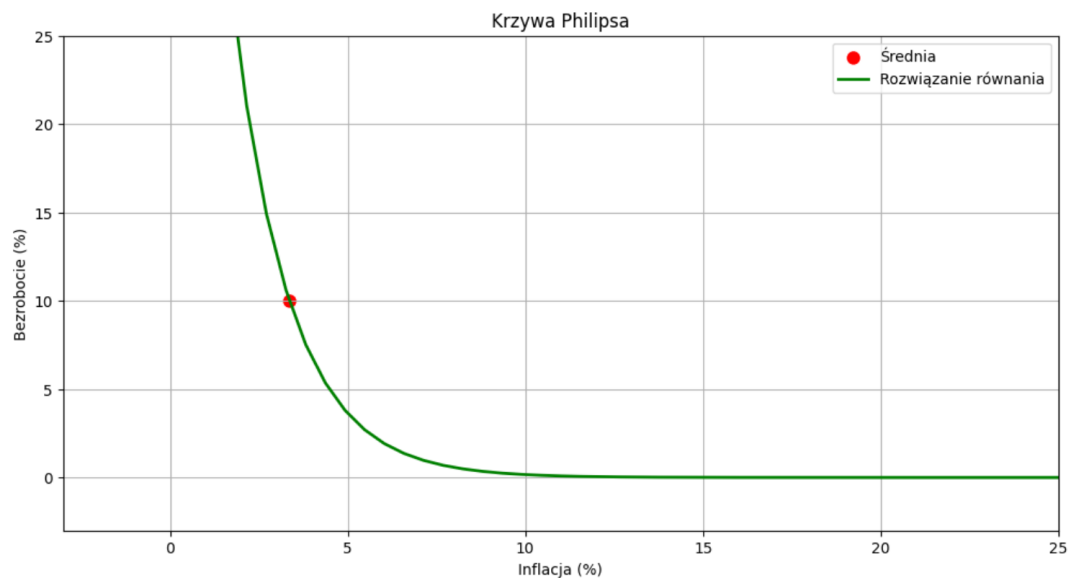
7 Inflacja i bezrobocie w Polsce w latach 2004-2024

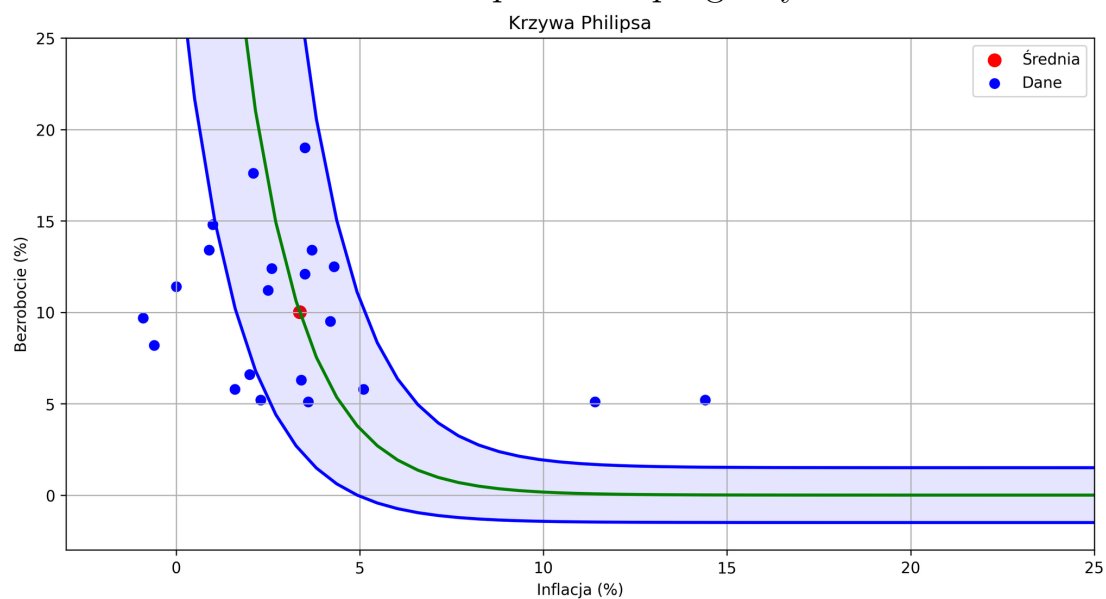
- Obserwujemy możliwą odwrotną zależność w niektórych okresach.
- Zjawiska z ostatnich lat mogą zaburzać klasyczną zależność (stagflacja).
- Warto przejść do modelowania i krzywej Philipsa.

8 Krzywa Phillipsa – model i niepewność

Dopasowanie modelu (linia regresji)

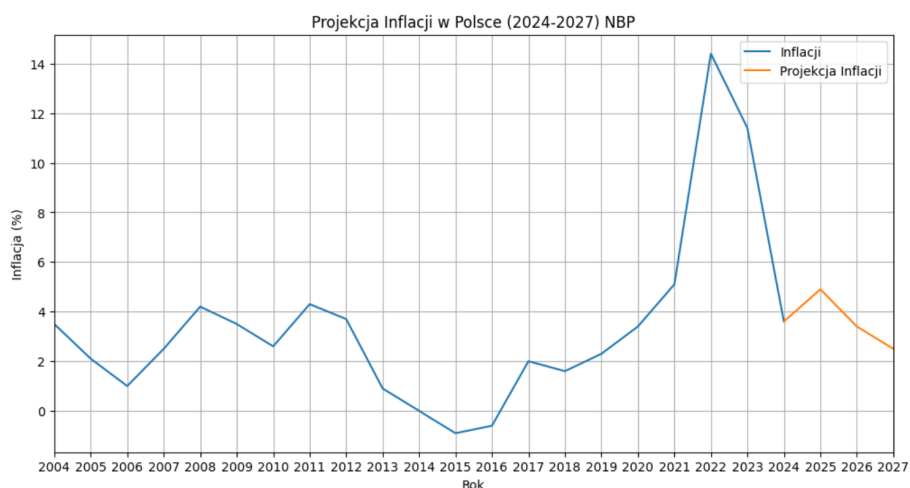
Obszar niepewności prognozy

- Model regresji liniowej pokazuje trend odwrotnej zależności: inflacja spada wraz ze wzrostem bezrobocia.

- Obszar niepewności (± 1.5 pp) wskazuje, że przewidywania są wiarygodne głównie w zakresie średnich wartości.
- Odchylenia mogą wynikać z szoków zewnętrznych (np. COVID, wojna, zmiany cen energii).

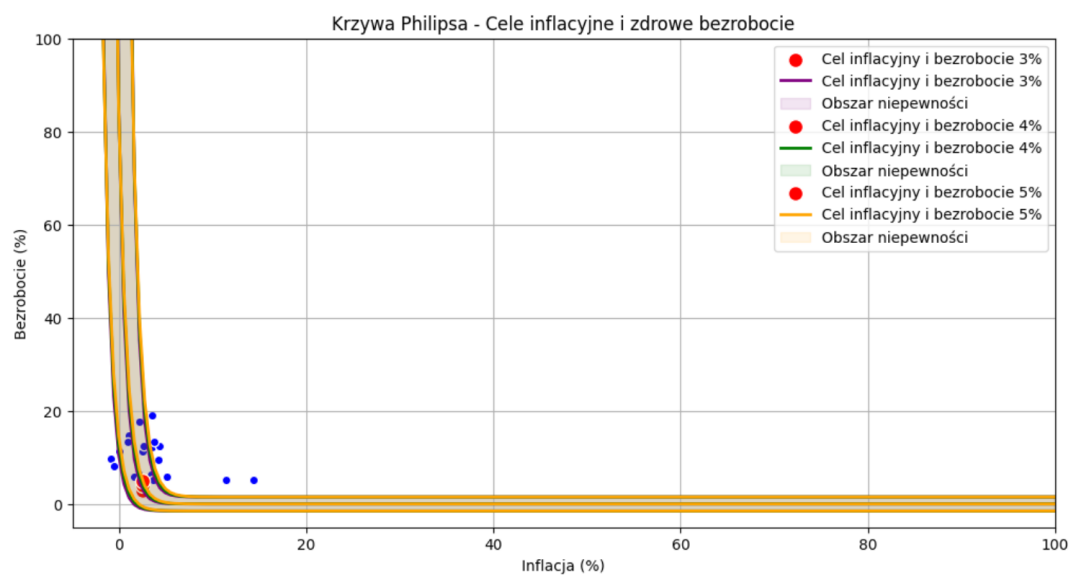
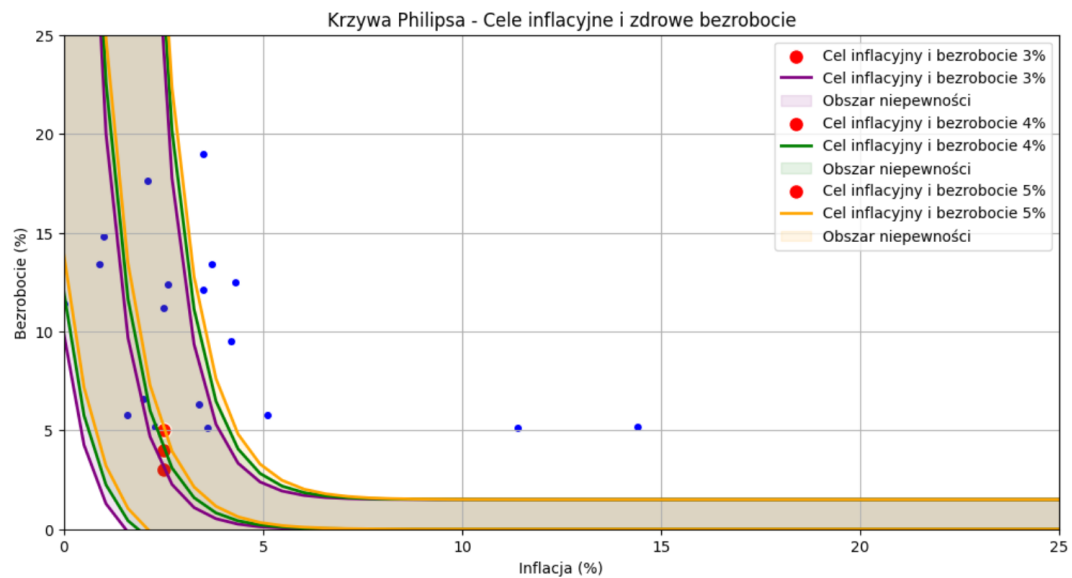
9 Projekcja inflacji na lata 2024-2027

- Prognozy NBP oparte na aktualnych trendach.
- Model sugeruje stabilizację inflacji w kolejnych latach.
- Możliwe rosnące odchylenia od klasycznego modelu.

10 Scenariusze krzywej Philipsa

- Przedstawiono trzy scenariusze: dla bezrobocia 3%, 4% i 5% .
- Model wskazuje, że im niższe bezrobocie, tym silniejszy impuls inflacyjny.
- Obszary niepewności pokazują możliwy zakres odchyżeń.

- Taka symulacja pomaga ocenić wpływ polityki rynku pracy na inflację.

11 Wnioski z analizy

- W danych z lat 2004–2024 zauważalna jest częściowa zależność między inflacją a bezrobociem.
- Klasyczna krzywa Philipsa nie opisuje idealnie wszystkich okresów – zwłaszcza po 2020 roku.
- Model matematyczny dobrze odwzorowuje dane, ale wymaga uwzględnienia niepewności (± 1.5 pp).
- Projekcja inflacji sugeruje możliwe odejście od klasycznej zależności w najbliższych latach.

12 Podział pracy

- Justyna Dudek
Opracowanie danych statystycznych, przygotowanie wizualizacji: inflacja, bezrobocie, analiza trendów w latach 2004–2024, opis źródeł danych i ich struktury.
- Jakub Dyrz
Implementacja modelu regresyjnego, tworzenie wykresów w Pythonie (krzywa Phillipsa, niepewność, scenariusze), analiza wyników, projekcja inflacji i końcowe wnioski.
- Aleksandra Korniewska
Przygotowanie raportu oraz części teoretycznej prezentacji: klasyczna i współczesna krzywa Phillipsa, interpretacja modelu makroekonomicznego oraz opis celu analizy.

13 Źródła

[https://makroekonomia.mbank.pl/
241295-krzywa-phillipsa-uzyteczne-narzedzie-czy-zimny-trup](https://makroekonomia.mbank.pl/241295-krzywa-phillipsa-uzyteczne-narzedzie-czy-zimny-trup)
[https://mfiles.pl/pl/index.php/Krzywa_Philipsa?fbclid=
IwY2xjawK4KAAlleHRuA2FlbQIxMQABHq16tFv2QqZ3yJPg_YJVc_
wYQVBadbmvukNtviUUE9Vcq-qSUcwXXfLLYnHB_aem_
3iytluR3kYjpF7MU5dfWHA](https://mfiles.pl/pl/index.php/Krzywa_Philipsa?fbclid=IwY2xjawK4KAAlleHRuA2FlbQIxMQABHq16tFv2QqZ3yJPg_YJVc_wYQVBadbmvukNtviUUE9Vcq-qSUcwXXfLLYnHB_aem_3iytluR3kYjpF7MU5dfWHA)
<https://stat.gov.pl/>
<https://nbp.pl/>
<https://www.worldbank.org/ext/en/home>
<https://ec.europa.eu/eurostat>